

Dona i mercat de treball a les Illes Balears

Informe 08.03.2023

Observatori del Treball de les Illes Balears

soib

Resum executiu

Dona i mercat de treball a les Illes Balears (I)

- L'any 2022 es consolida la recuperació econòmica. Les dades de conjuntura econòmica mostren que el comportament de les Illes Balears continua essent a l'alça i continua liderant el creixement econòmic a Espanya i se situa per damunt del de la Unió Europea.
- Puja la taxa d'activitat femenina fins al 73,6 % en el 2022 i les Balears se situen en la cinquena posició en el rànquing per comunitats autònomes. Alhora, la taxa d'abandonament escolar prematur de les dones se situa en el 14,3% i puja 2,4 punts percentuals respecte a ara fa un any, si bé significativament per sota la dels homes (22,1%).
- En el 2022 creix l'ocupació un 10,7 % en termes interanuals a les Balears. Aquest increment es dona de forma més intensa entre les dones (10,9%) que entre els homes (10,0%). Les dones representen el 46,7 % del total dels ocupats.
- La taxa d'ocupació de les dones entre 16 i 64 anys experimenta un augment a les Illes Balears i passa del 61,6% en el 2021 al 64,7% en el 2022 assolint i superant els valors previs a la pandèmia.

Resum executiu

Dona i mercat de treball a les Illes Balears (II)

- La taxa de temporalitat se situa en el 22,9% entre les dones de les Illes Balears, per sobre de la masculina (18,9%). Ara bé, es inferior a la mitjana nacional (23,6%). De fet, és la sisena més baixa en el rànquing per comunitats autònomes.
- Les jornades a temps parcial continuen essent cosa de dones: el 16,2 % de les dones enfront del 5,5 % dels homes de les Balears treballen a jornada parcial. O dit d'una altra manera, gairebé 3 de cada 4 treballadors a temps parcial són dones.
- En el 2022 es produeix una forta caiguda de l'atur del -38,6% a les Illes Balears, més intensa entre els homes (-41,9 %) que entre les dones (-35,9 %). Així, les dones continuen essent majoria a les llistes del SOIB i representen el 57,6 % del total de l'atur registrat.
- La taxa d'atur femenina se situa en el 12,1 % a les Balears, segons dades de l'EPA, 2,7 p.p. inferior a la del conjunt d'Espanya (14,9 %). Experimenta un significatiu descens respecte el 2021 (16,1%), i es situa per sota de la taxa de 2019 (13,4%).

Resum executiu

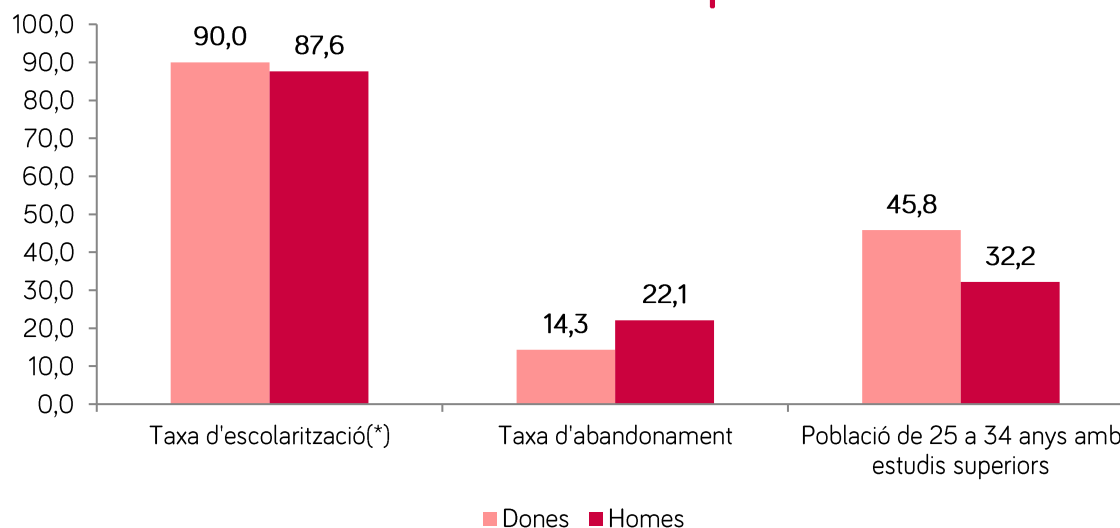
Dona i mercat de treball a les Illes Balears (III)

- Segons les darreres dades de l'INE, corresponents al 2020, la bretxa salarial se situa a les Illes Balears en el 14,4 %, i ha augmentat respecte a les dades del 2019 en 1,2 p.p. Les Illes Balears és la tercera comunitat autònoma amb la bretxa salarial més petita.
- L'Íbestat ha explotat les microdades de les bases de cotització i calculat per primera vegada la bretxa de gènere en la cotització a la seguretat social. Aquesta s'ha situat en el 7,6% en el 2021 a les Illes Balears i presenta un tendència decreixent des del 2018.
- Augmenta de forma gradual la presència de la dona en els òrgans de decisió de les empreses de l'Íbex-35, però cau la presència de dones investigadores tant a les Illes Balears, com en el conjunt d'Espanya. Per la seva banda es manté la presència de les dones a l'àmbit polític per sobre del 45%, ja sigui en el govern, en el parlament o en els ajuntaments.

Educació

En l'àmbit educatiu, les dones mostren millors resultats que els homes. En el curs 2020-21 les dones de les Balears presenten una taxa neta d'escolarització als 16 anys superior a la dels homes. També la taxa d'abandonament escolar prematur femenina és significativament menor que la masculina (14,3 % i 22,1%, respectivament) en el 2022. Quant als estudis superiors, l'indicador del 2022 també és més positiu en el cas femení, ja que respecte de la població de 25 a 34 anys amb estudis superiors, les dones superen clarament als homes (45,8 % i 32,2 % respectivament.)

Indicadors educatius per sexe 2022

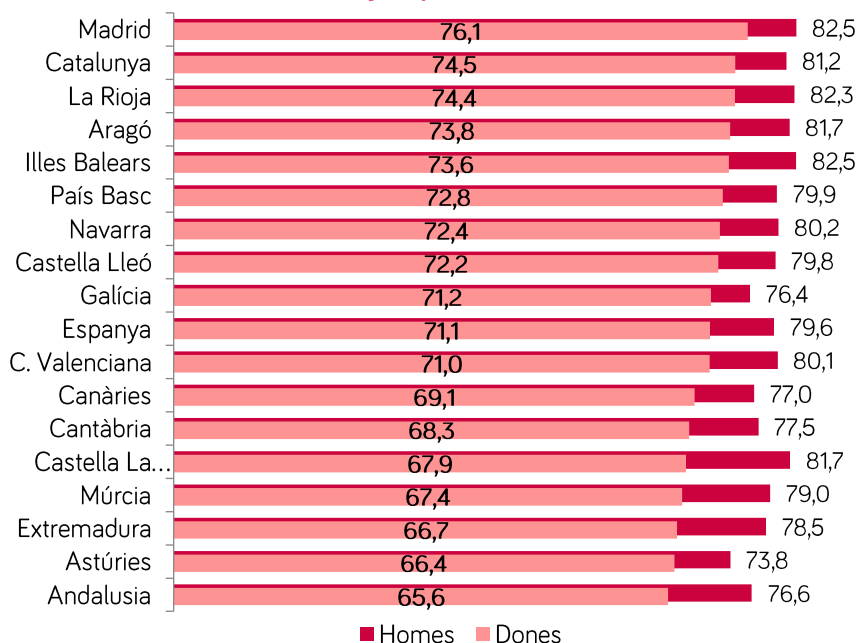
(*)Curs 2020-21

Font: OTIB a partir de les dades del Ministeri d'Educació i FP

Taxa d'activitat

La taxa d'activitat femenina de 16-64 anys (73,6 %) de les Illes Balears mostra un valor 8,9 punts percentuals per sota de la masculina (82,5 %), però 2,5 punts per sobre de la mitjana nacional (71,1 %). Respecte al 2021 augmenta la taxa d'activitat femenina en 0,1 punts i les Illes Balears passen de ser la quarta regió amb la taxa més alta a la cinquena. En comparació, la taxa d'activitat femenina de la UE-27 es va situar en el 68,5% en el 2021.

Rànquing de la taxa d'activitat 16-64 anys per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2022

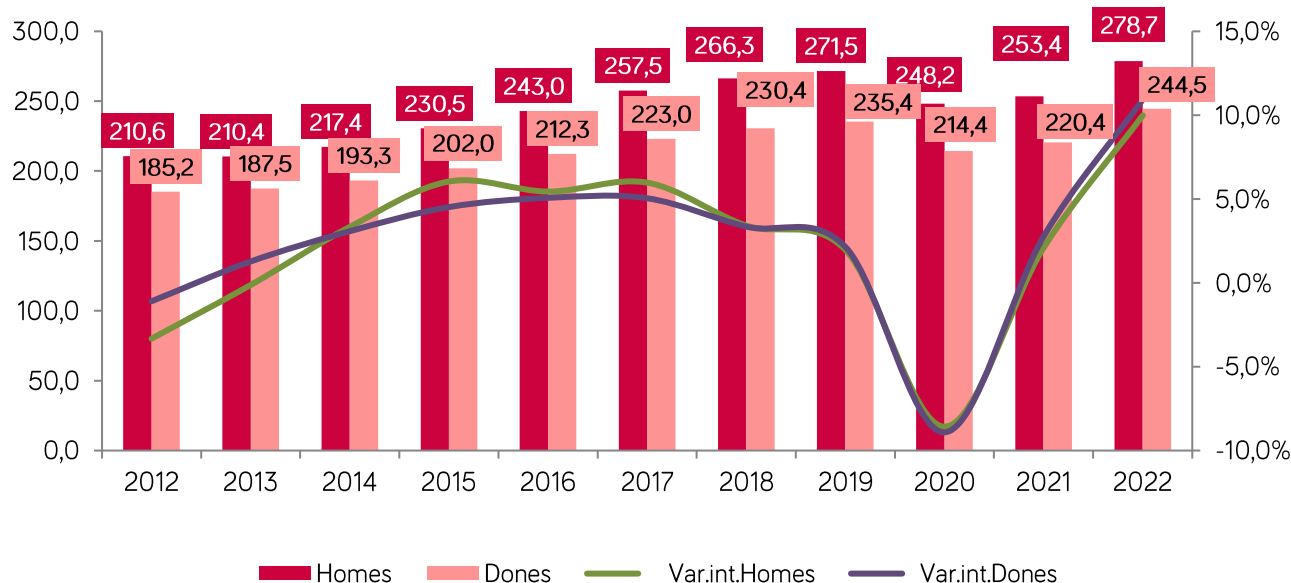

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA-INE

Afiliació a la TGSS

Segons les dades de la TGSS, les dones afiliades a les Balears són 244.460 en el 2022, 24.000 més que l'any anterior. Representen el 46,7 % del total de la població afiliada. En termes interanuals, augmenta més l'afiliació entre el col·lectiu femení (+10,9%) que entre el masculí (+10,0%), el que mostra que la reactivació econòmica s'ha donat en ambdós col·lectius.

Evolució de l'afiliació per sexe a les Illes Balears (2012-2022)

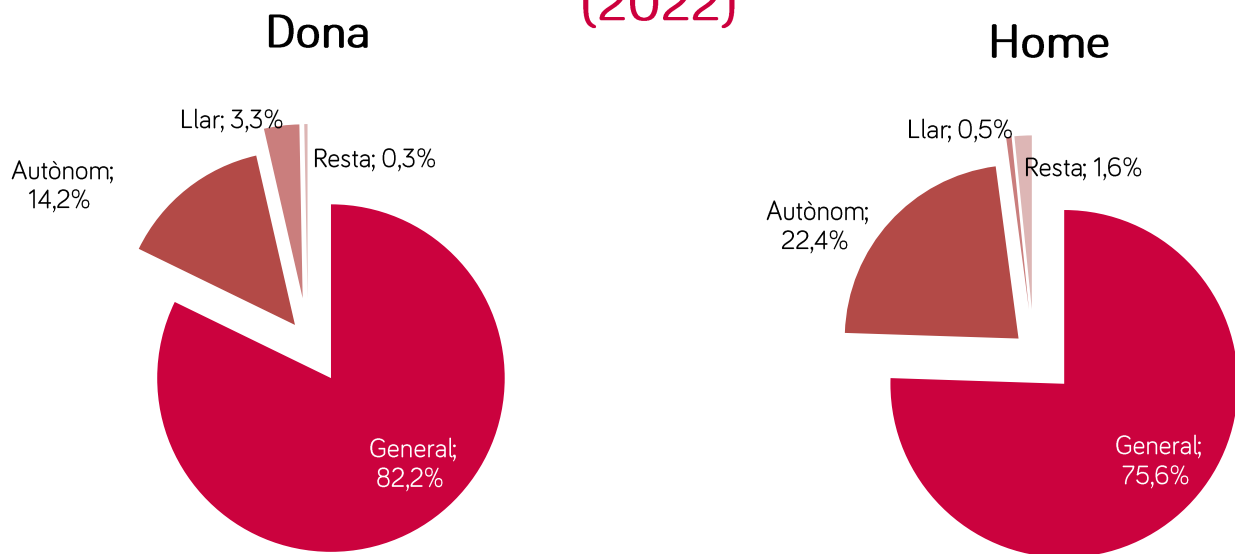
Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Afiliació per règim

El 82,2 % de les dones d'alta a la seguretat social es troben en el règim general, el 14,2 % en el règim d'autònoms i el 3,3 % en el règim de la llar. En comparació, el 22,4 % dels homes es troben en el règim d'autònoms.

Respecte al 2021, puja l'afiliació femenina en el règim d'autònoms (+4,3%), i sobretot en el règim general (+13,0%). En cavi cau en el règim de la llar (-5,3%).

Distribució de l'afiliació per règim i sexe a les Illes Balears (2022)

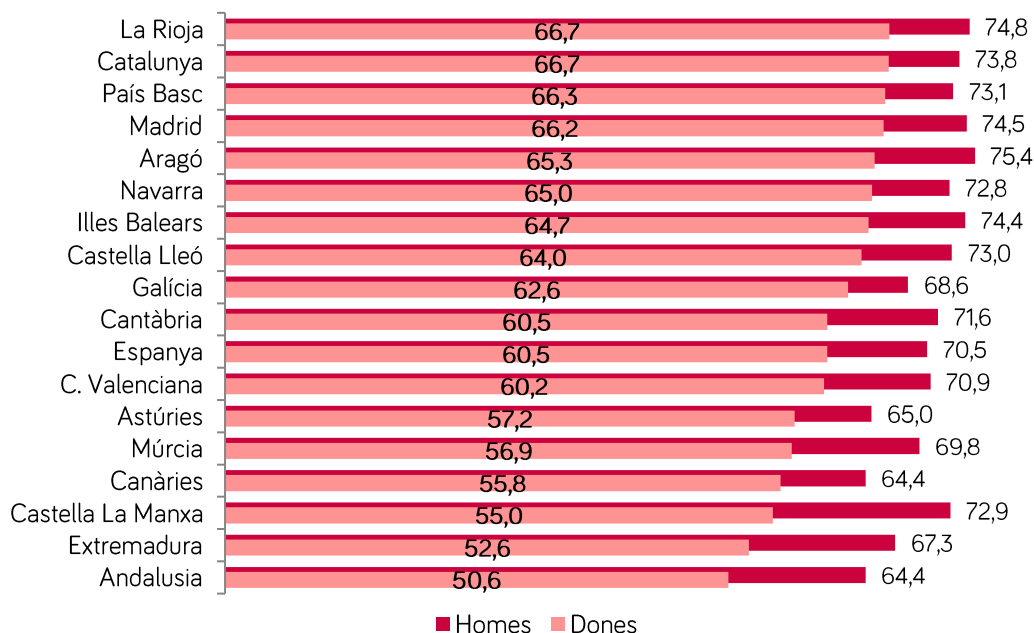

Taxa d'ocupació

La taxa d'ocupació de les dones entre 16 i 64 anys se situa en el 64,7 %, 9,7 punts percentuals per sota de la masculina (74,4 %), però a la vegada 4,2 punts per sobre de la mitjana nacional (60,5 %). Les dones de les Illes Balears recuperen 3,1 punts respecte a la taxa del 2021, assolint ja els valors previs a la pandèmia.

En comparació, la taxa d'ocupació femenina de la UE-27 es va situar en el 63,4 % en el 2021.

Rànquing de la taxa d'ocupació 16-64 anys per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2022

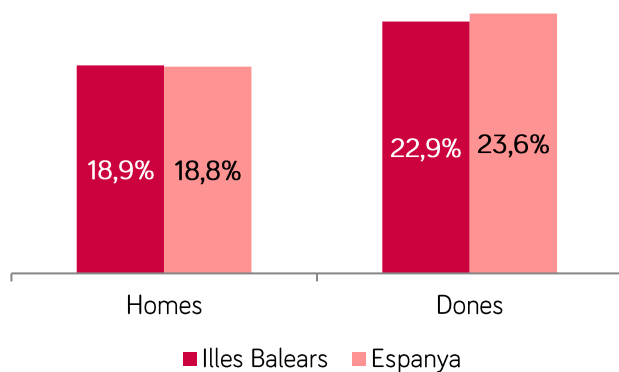

Temporalitat i parcialitat

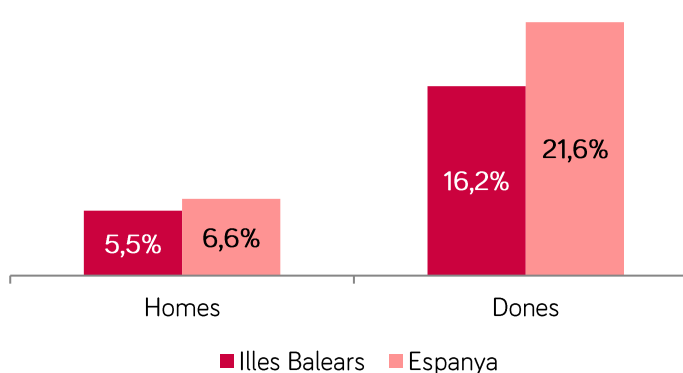
La taxa de temporalitat femenina se situa en el 22,9% en el 2022 a les Illes Balears, per sobre de la masculina (18,9%) i experimenta una reducció respecte al 2021 (-1,4 pp). Tot i així, la taxa de temporalitat femenina se situa per sota de la mitjana nacional.

Pel que fa a la parcialitat, les dades de contractació a temps parcial mostren de manera habitual una major incidència entre les dones. La major parcialitat femenina s'explica per la necessitat de conciliar la vida familiar i laboral, que encara recau principalment en les dones. Així, gairebé 3 de cada 4 (un 71,5%) de les persones treballadores a temps parcial a les Illes Balears són dones.

Taxa temporalitat

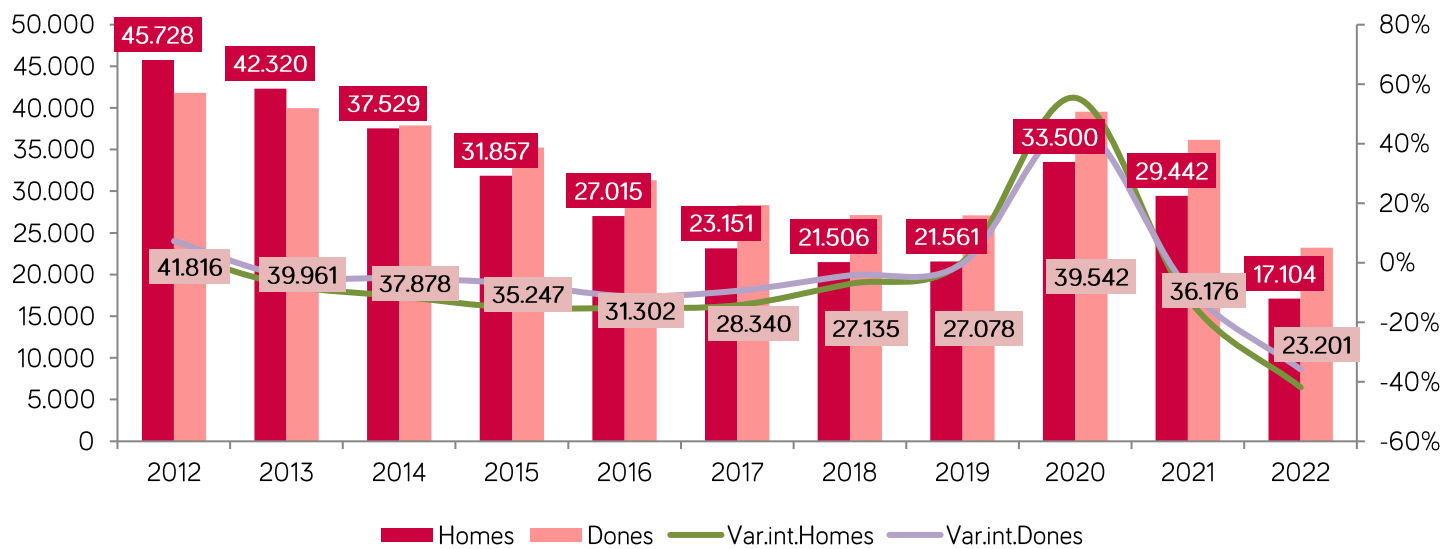
Taxa parcialitat

Atur registrat

Les dones en atur durant el 2022 són 23.201, la qual cosa representa el 57,6 % dels aturats de les Balears. Els efectes de la reactivació econòmica sobre les xifres d'atur han estat molt importants en els dos col·lectius. Respecte al 2021 cau l'atur un 41,9 % entre els homes i un 35,9% entre les dones. Les xifres d'atur mitjanes del 2022 estan en el mínim de tota la sèrie històrica molt per sota dels valors de 2019.

Evolució de l'atur registrat per sexe a les Illes Balears (2012-2022)

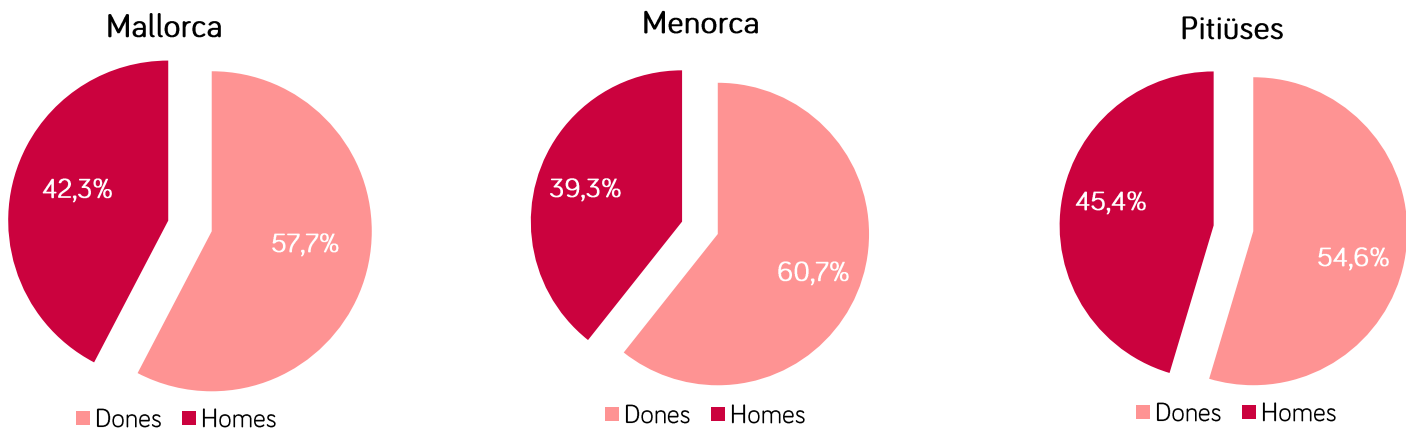
Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Atur registrat per illes

Les Pitiüses són les illes que han experimentat el major descens de les xifres d'atur respecte al 2021, i també entre el col·lectiu femení (-47,3 %). Les segueixen Menorca (-36,4%) i Mallorca (-34,1%) amb el descens més suau.

Són també les Pitiüses les illes on les dones tenen un menor pes sobre el total d'aturats inscrits a les oficines del SOIB, un 54,6 %. En canvi a Mallorca el pes de les dones assoleix el 57,7% i a Menorca arriba al 60,7%.

Distribució de l'atur registrat per sexe i illes (2022)

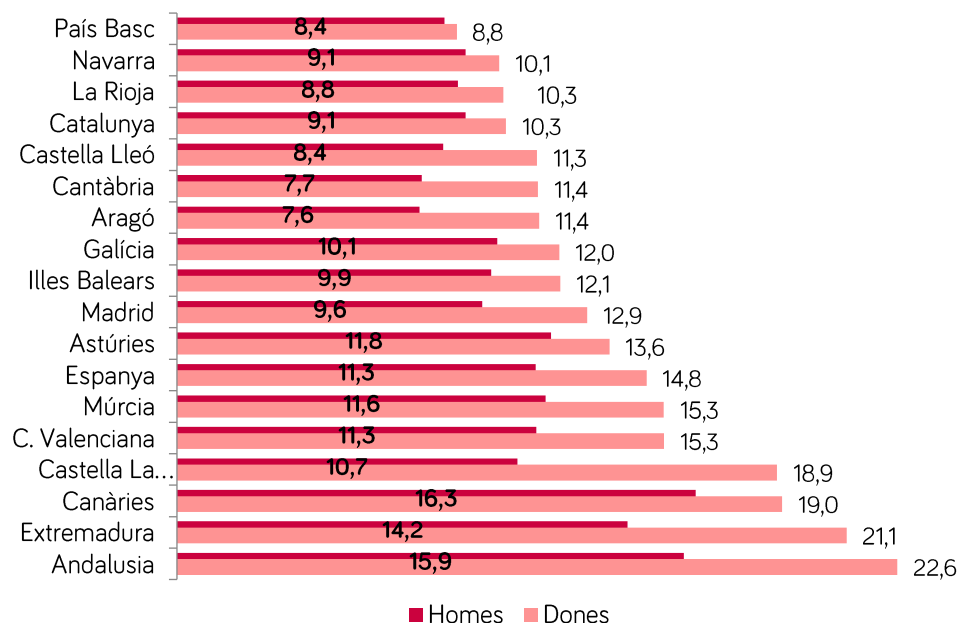

Taxa d'atur

La taxa d'atur femenina se situa en el 12,1% a les Illes Balears, de mitjana en el 2022, 2,2 punts percentuals per sobre de la masculina (9,9%). Experimenta un descens de 4,1 punts respecte del 2021 i ja es situa per sota de la taxa d'atur de 2019 (13,4%), però encara superior a la de 2018 (10,9%).

En comparació, la taxa d'atur femenina a Espanya ha estat del 14,8% durant el 2022 i la de la UE-27 es va situar en el 7,4 % en el 2021.

Rànking de la taxa d'atur per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2022

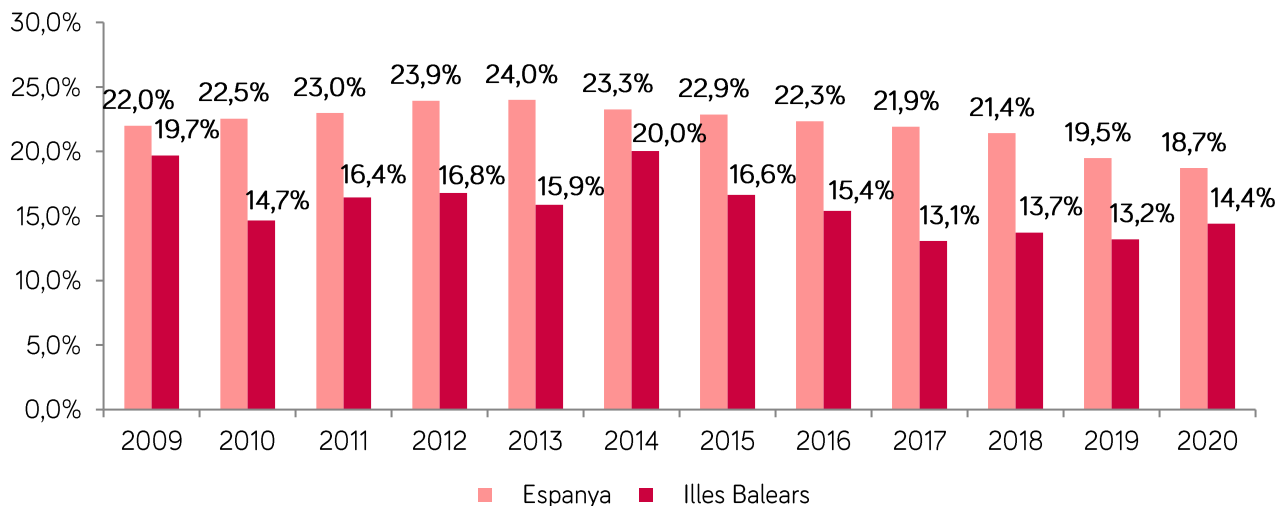
Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA-INE

La bretxa salarial

El salari mitjà anual de l'any 2020 a les Illes Balears per a un home és de 25.699 € enfront dels 21.998 € de les dones. Hi ha una diferència de 3.701 euros, la qual cosa suposa una bretxa salarial del 14,4 %. Ha sofert la major pujada relativa en l'àmbit estatal, en què ha pujat 1,2 punts respecte el 2019 (13,2 %).

Les Illes Balears són la tercera comunitat autònoma amb la bretxa salarial més baixa del conjunt d'Espanya, per darrera de Canàries (9,9 %) i Castella-la Manxa (13,0 %). La diferència de salaris és 4,3 punts més baixa que el conjunt estatal (18,7 %).

Evolució de la bretxa salarial* a Espanya i les Illes Balears (2009-2020)

Font: OTIB a partir de les dades de l'Enquesta d'Estructura Salarial de l'INE
Bretxa salarial calculada com el quocient entre la diferència del salari mitjà dels homes i les dones, dividit entre el salari mitjà dels homes

La bretxa de gènere en les cotitzacions a la SS (I)

Per primera vegada l'Ibestat disposa i ha explotat les microdades de bases de cotització de les Illes Balears i així calcular la bretxa de gènere en la cotització a la Seguretat Social.

La bretxa de gènere en les cotitzacions a la Seguretat Social a les Illes segueix una trajectòria a la baixa, és a dir, les desigualtats entre homes i dones tendeixen a reduir-se (des d'un 8,7% el 2018 a un 7,6% el 2021).

La bretxa de gènere provoca un efecte addicional a llarg termini ja que es tradueix en una menor cotització a la Seguretat Social per part de les dones. Determina les condicions d'accés a prestacions de la Seguretat Social com ara la prestació per desocupació, la jubilació contributiva o les incapacitats temporals o permanents.

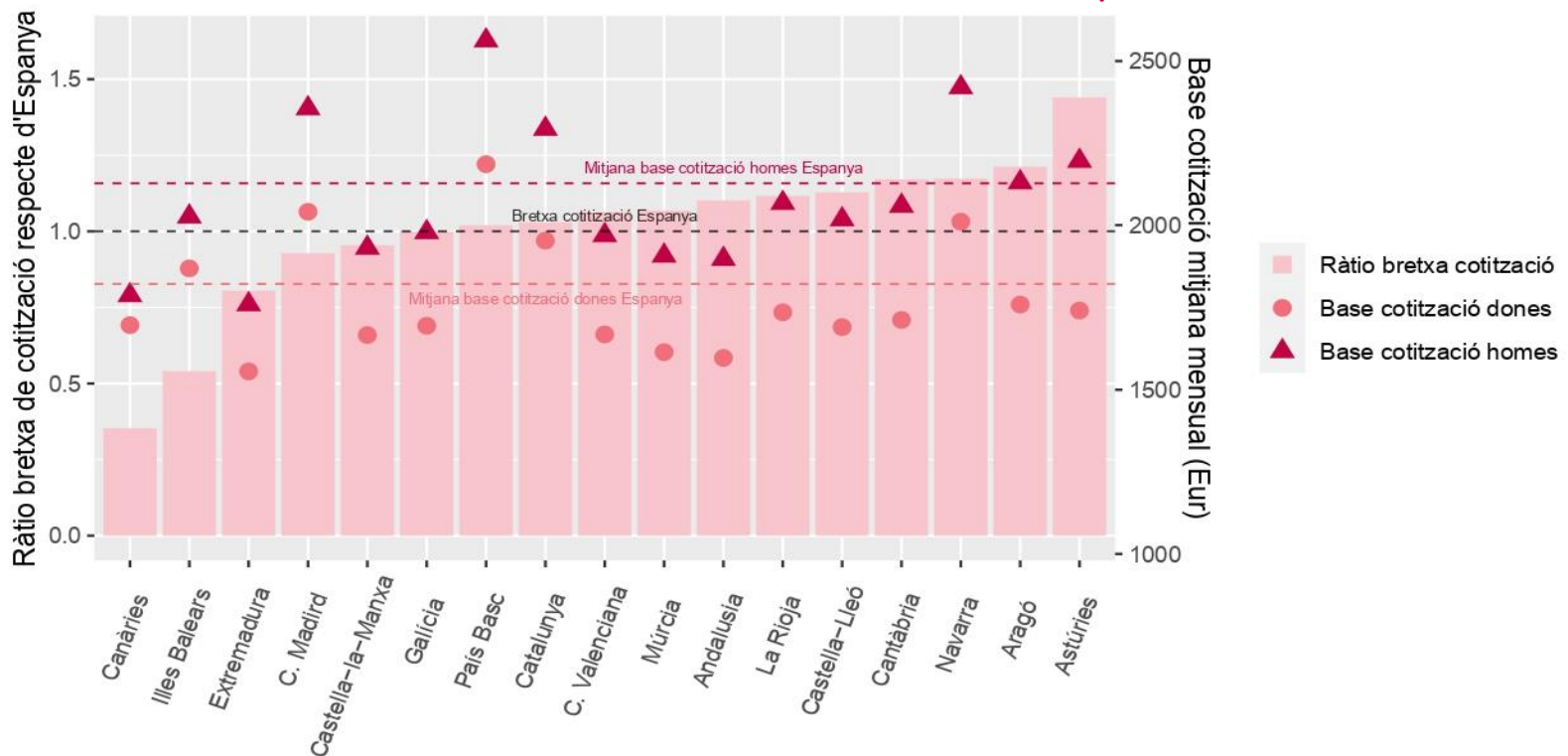
Evolució del nombre de persones cotitzadores, bases mitjanes de cotització i bretxa de gènere a les Illes Balears (2018-2021)

Any	Nombre de persones cotitzadores			Bases mitjanes de cotització anuals			Bretxa de gènere
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	
2018	280.227	257.747	537.974	16.377	14.953	15.695	8,7%
2019	284.574	262.067	546.641	17.178	15.708	16.473	8,6%
2020	246.451	224.463	470.914	18.049	16.794	17.451	7,0%
2021	258.363	241.115	499.478	17.804	16.448	17.149	7,6%

La bretxa de gènere en les cotitzacions a la SS (II)

Les Illes Balears és la segona comunitat autònoma més igualitària, per darrera de la de les Illes Canàries, de manera que les dues comunitats amb una especialització turística més intensa són les que presenten les ràtios més equitatives respecte de la bretxa mitjana del conjunt de l'Estat.

Ràtio de la bretxa de cotització i base de cotització mensual per ccaa (1r sem 2022)

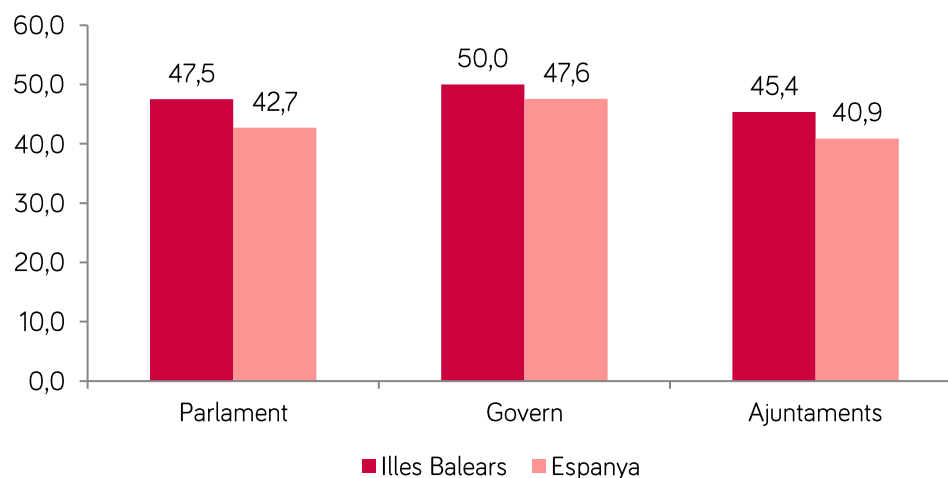
Font: DG Model Econòmic i Ocupació a partir de les dades de TGSS i l'Ibstat

Publicat al Focus Econòmic núm 18. La bretxa de gènere en les cotitzacions a les Illes Balears: evolució i descomposició

Participació en diferents àmbits socials

Tot i que la participació femenina en els diferents àmbits de la societat s'està incrementant, en general encara no s'igualen amb les xifres de participació masculina. A les Illes Balears, en l'àmbit polític, les dades mostren unes dades millors que les de l'estat, amb un 47,5% de dones al Parlament i un 50,0% al Govern. Les dones regidores representen el 45,4% del total dels ajuntaments de les Illes Balears. En el Govern Espanyol les dones representen actualment el 47,6% del consell de ministres.

Participació femenina en el Parlament, el Govern i els ajuntaments de les Illes Balears i Espanya (2022)

Participació en diferents àmbits socials

En l'àmbit de l'empresa privada, la presència de les dones a les empreses de l'ÍBEX-35 se situa en el 33,7 % el 2022, i experimenta continus increments en els darrers anys, passant del 7,2% en el 2011 al 33,7% onze anys més tard.

Pel que fa a les dones dedicades a la recerca i la investigació en equivalència a jornada completa (EJC) el 2021 representen un 43,4 % a les Balears, per sobre del conjunt d'Espanya (39,8 %) i tan sols per darrera de La Rioja (49,7%).

Evolució de la participació femenina en les empreses de l'ÍBEX-35 i dones investigadores a Espanya i les Illes Balears (2013-2022)

